

การป้องกันปัญหาอาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจ กรณีแชร์บ้านออมเงิน

(The Economic Crime Prevention:
A Case Study of Saving House in Thailand)

เสนอต่อ

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

โดย

กลุ่มปารีชาติ

Crime Prevention รุ่นที่ 4

รายงานนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม

Crime Prevention รุ่นที่ 4

พฤษภาคม 2564

คำนำ

ปัจจุบัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID – 19) ที่นอกจากจะส่งผลให้มีผู้ป่วยติดเชื้อ และล้มตายไปเป็นจำนวนมากทั่วโลกแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง การท่องเที่ยว หรือแม้แต่ผู้ประกอบการขายอาหาร ที่ต่างต้องปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอดต่อไปได้ การลดค่าใช้จ่ายด้วยการลดจำนวนลูกจ้างลง จึงเป็นหนึ่งในวิธีที่ผู้ประกอบการเลือกใช้ในภาวะดังกล่าว ทำให้ยอดผู้ตกงานทั่วโลกมีอัตราเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การออม (SAVING) จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นที่เราทุกคนพึงต้องมีวินัย และกระทำอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การออม ยังเป็นนโยบายสาธารณะที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศ อาจกล่าวได้ว่า การออมถือเป็นแหล่งสำคัญของการลงทุนเพื่อพัฒนาสร้างเจริญเติบโตและความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งปัจจุบัน การออมกับสถาบันการเงินให้ผลตอบแทนต่ำมาก บรรดาอาชญากรจึงใช้ช่องทางการออมเงิน โดยเสนอผลตอบแทนในอัตราสูงกว่าสถาบันการเงินมาเป็นแรงจูงใจให้คนนำเงินมาออม หรือร่วมลงทุนกับตน เราเรียกลักษณะการกระทำคามผิดนี้ว่า "บ้านออมเงิน"

โดยบ้านออมเงินจะอาศัยสื่อโซเชียลมีเดียในยุคปัจจุบัน เช่น Facebook, Instagram, Twitter หรือ LINE เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์หาสมาชิก เพราะสามารถเผยแพร่ได้รวดเร็ว โดยไม่จำกัดเวลาหรือสถานที่ และสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมาชิกได้เป็นอย่างดี สำหรับรูปแบบ และลักษณะของการจ่ายผลประโยชน์นั้น ในช่วงต้นของวงจรมอบบ้านออมเงิน คนร้ายจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้กับเหยื่ออย่างรวดเร็วตรงตามเวลา เพื่อให้เกิดการชักชวนบอกต่อ บางกรณี พบว่าคนร้ายมีรูปแบบการดำเนินการในลักษณะเป็นขบวนการ หรือมีบุคคลที่อาศัยประโยชน์จากวงจรมอบเงินของคนร้ายตั้งตัวเป็นแม่ทีมออกหาสมาชิกเพิ่ม ดังนั้น หากเรารู้เท่าทันภัยร้ายที่มาจากแชร์บ้านออมเงิน นอกจากเราจะไม่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมดังกล่าวแล้ว เรายังมีส่วนช่วยลดภาระการปราบปรามการกระทำคามผิดของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานภาครัฐ อีกทั้งยังช่วยให้เงินไหลเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจของประเทศตามปกติ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

กลุ่มปารีชาติ คณะผู้จัดทำ ขอขอบคุณสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมในหลักสูตร “การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคม” หรือ Crime Prevention รุ่นที่ 4 ซึ่งมุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างบูรณาการ มีการประสานความร่วมมือ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นเอกภาพ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนขอขอบคุณ พันตำรวจโท พงษ์ธร รัญญศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม และนายชาติรี จันทร์เพ็ญ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เป็นอย่างสูง ที่ให้การต้อนรับ และดูแลกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นอย่างดี และขอขอบคุณนางสาวสุทิสสา น้อมรักษา หรือพี่กุ้ง พร้อมทั้งทีมงานทุกท่าน ที่สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้กับคณะผู้จัดทำ ตลอดระยะเวลากว่า 3 เดือนที่ผ่านมา ของหลักสูตรดังกล่าว

และสุดท้ายนี้ รายงานดังกล่าว คงมีอาจสำเร็จจุล่งลงได้หากขาดท่านวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ความรู้กับบรรดาผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร “การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคม” หรือ Crime Prevention รุ่นที่ 4 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ พันตำรวจโท ดร.สีปสกุล เข้มทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน และอาจารย์ ดร.โกสินทร์ เตชะนิยม สำหรับองค์ความรู้ ในกิจกรรมการถอดบทเรียนตลอดหลักสูตร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำรายงานทางวิชาการ ตลอดจนการนำเสนอผลงานในรูปแบบของ One Concept Paper จนเสร็จสิ้นได้เป็นอย่างดี

กลุ่มปารีชาติ
Crime Prevention รุ่นที่ 4
พฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ส่วนที่ 2 สาเหตุของปัญหา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และวิธีการแก้ไขปัญหา	3
2.1 สาเหตุของปัญหา	3
2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอาชญากรรม โดยใช้ CHEERS Checklist	4
2.3 รูปแบบของการออม	6
2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม	7
2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม	8
2.5 ปัญหาตัวอย่าง กรณีศึกษาแชร์บ้านออมเงิน (แม่มณี)	10
2.6 การวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยที่ใช้ในแก้ไขปัญหา	11
2.7 กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	13
2.7.1 พระราชบัญญัติการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527	13
2.7.2 พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534	14
2.7.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	15
2.7.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	15
2.7.5 ประมวลกฎหมายอาญา	16
ส่วนที่ 3 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	17
ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 5 ภาคผนวก	21
ก. โครงการ “แฮร์ต้องรู้ ชัวร์ก่อนลงทุน”	22
ข. แผนภาพ One Concept Paper	27
ค. รายชื่อสมาชิก กลุ่มปารีชาติ Crime Prevention รุ่นที่ 4	28

การป้องกันปัญหาอาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจ

กรณีแชร์บ้านออมเงิน

ส่วนที่ 1

บทนำ

“บ้านออมเงิน” หรือ “แชร์ลูกโซ่” ถือเป็นการหลอกลวงให้ลงทุนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการเป็นเครือข่ายที่มุ่งหารายได้จากการระดมทุน โดยสร้างแรงจูงใจจากการให้ผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าการออมเงินในสถาบันการเงิน หรือการลงทุนในประเภทอื่น ๆ ในระยะเวลาอันสั้น ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วไม่มีการนำเงินของสมาชิกไปลงทุน หรือทำธุรกิจอื่นแต่อย่างใด แต่เป็นลักษณะการนำเงินของผู้ลงทุนรายใหม่มาจ่ายเป็นผลตอบแทนให้ผู้ลงทุนรายเดิม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ จนเกิดเป็นการลงทุนในลักษณะเดียวกันนี้ กระจ่ายตัวเป็นวงกว้าง จนกระทั่งเมื่อไม่สามารถหาผู้ลงทุนรายใหม่มาเพิ่มทุนได้ ก็จะไม่มีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สัญญาไว้ และปิดบ้านออมเงินดังกล่าวหนีไปในที่สุด โดยรูปแบบดังกล่าว เป็นกลเม็ดที่เหล่า “มิถิลลาชีพ” หยิบยกมาจูงใจให้ประชาชนเข้ามาติดกับได้อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปก็ยุคก็สมัย เพราะเพียงแค่มิถิลลาชีพเหล่านี้เปลี่ยนวิธีการชักชวน หรือการสร้างเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ให้กับผู้ที่สนใจร่วมลงทุน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ทำให้การชักชวนผ่านทางสังคมออนไลน์ เป็นไปอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ทั้งยังสามารถกระจายข้อมูลออกไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการหลอกลวงในรูปแบบ “บ้านออมเงิน” นี้ จะมีรูปแบบ และวิธีการที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1) ลงทุนต่ำ แต่ให้ผลตอบแทนสูง

ประเด็นสำคัญที่แชร์บ้านออมเงินมักหยิบยกขึ้นมาใช้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ลงทุน ก็คือ คำชักชวนหลากหลายรูปแบบ ที่มีใจความสำคัญสื่อถึงการสร้างผลตอบแทนที่ได้มาโดยง่าย ยิ่งลงทุนมาก ยิ่งมีโอกาสได้ผลตอบแทนสูง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนสูงในระยะเวลาอันสั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยาก หรืออาจเป็นไปได้เลย เช่น กรณีแชร์แม่หมณี ที่ให้ผลตอบแทนสูงถึง 93 เปอร์เซ็นต์ หรือกรณีที่มีการชวนออมเงินดอกเบี้ยยสูง ที่มีการโฆษณาว่า “ออมเงินได้กำไร ราย 7 วัน กำไรจุก” ซึ่งวิธีการ หรือถ้อยคำเหล่านี้ ถือเป็นแชร์ลูกโซ่อีกหนึ่งรูปแบบที่มักถูกนำมาใช้ โดยมีลักษณะเป็นการฝากเงินในระยะสั้น ๆ แต่กลับให้ผลตอบแทนสูงเกินสมควร

2) เชิญชวนให้ลงทุนจำนวนมาก โดยไม่มีการคำนึงถึงความเสี่ยง

“การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนควรศึกษาให้เข้าใจก่อนตัดสินใจลงทุน” คำเตือนที่ต้องหยิบขึ้นมาเตือนตัวเองทุกครั้ง เมื่อตัดสินใจลงทุนไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม เพราะการ “ลงทุน = ความเสี่ยง” ฉะนั้น คำเชิญชวนลงทุน หรือทำธุรกิจใด ๆ ที่นำมาซึ่งผลกำไรสูง ๆ แบบไร้ความเสี่ยง จึงเป็นจุดสังเกตสำคัญที่ต้องพิจารณาถึงความสมเหตุสมผลอย่างรัดกุม รอบคอบ ก่อนตัดสินใจลงทุน

3) มุ่งหาเครือข่าย โดยจูงใจให้ผลตอบแทนสูงขึ้นเมื่อสามารถชักชวนผู้อื่นมาลงทุนได้

การจูงใจผู้ลงทุนรายเดิม โดยสัญญาจะให้ผลตอบแทนสูงขึ้น เมื่อสามารถหาผู้ลงทุนรายใหม่ให้เข้ามาร่วมลงทุนในแชร์บ้านออมเงินด้วยได้ เพราะอย่างที่เราทราบกันดีว่า บ้านออมเงินต้องจ่ายผลตอบแทน

ให้ผู้ลงทุนตามรอบเวลาที่กำหนด ดังนั้น สภาพคล่องของบ้านออมเงินจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำเงินลงทุนของผู้ลงทุนรายใหม่ไปหมุนเวียนเป็นผลตอบแทนให้ผู้ลงทุนรายเดิม

4) ทว่านล้อม กัดดันให้รีบตัดสินใจ

เป็นเทคนิคทางจิตวิทยาที่แชร์บ้านออมเงิน มักนำมาใช้คู่กับคำเชิญชวนให้ผู้ลงทุนนำเงินมาร่วมลงทุน กล่าวคือ อาชญากรจะพยายามทว่านล้อมให้ผู้ลงทุนรีบลงทุน โดยเสนอผลประโยชน์ตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากเดิม เช่น เสนอว่าเป็นสิทธิพิเศษเฉพาะคุณ มีแค่วันนี้วันเดียว ถ้าปฏิเสธแล้วจะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้อีก เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อลดโอกาสในการคิดไตร่ตรอง หรือหาข้อมูลเพื่อตรวจสอบก่อน ดังนั้น หากพบการเชิญชวนในลักษณะนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการลงทุนดังกล่าว อาจไม่มีความโปร่งใสเพียงพอ หรืออาจซ่อนเงื่อนงำที่ไม่พึงประสงค์สอดแทรกไว้ในสัญญาการลงทุน เป็นต้น

5) กล่าวอ้างว่ามีคนมีชื่อเสียงร่วมลงทุน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ

ความน่าเชื่อถือของการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ที่มาร่วมลงทุน แต่ขึ้นอยู่กับรายละเอียด และเงื่อนงำของการลงทุนเป็นสำคัญ ดังนั้น การกล่าวอ้างว่ามีคนมีชื่อเสียงเป็นผู้ร่วมลงทุน หรือมีคนดังเข้าร่วมเป็นแม่ทัพ จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าการลงทุนดังกล่าว อาจมีข้อด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ร่วมลงทุนต้องศึกษารายละเอียดการลงทุนด้วยตัวเองอย่างถี่ถ้วน รอบคอบเสียก่อน อย่าพิจารณาร่วมลงทุนเพียงเพราะผู้อื่นกล่าวอ้าง หรือมีคนมีชื่อเสียงเข้าลงทุนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ หากสนใจร่วมลงทุนในรูปแบบใดก็ตาม ควรเริ่มลงทุนจากน้อยไปหามาก เพื่อศึกษารายละเอียดของกิจการที่เราร่วมลงทุนให้เข้าใจเสียก่อน เพียงเท่านั้น นอกจากเราจะมั่นใจในการลงทุนของเราแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้เราไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของอาชญากรทางเศรษฐกิจที่แฝงตัวมาในรูปแบบของ “บ้านออมเงิน” อีกด้วย

ส่วนที่ 2

สาเหตุของปัญหา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และวิธีการแก้ไขปัญหา

2.1 สาเหตุของปัญหา

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าปัจจุบัน คำว่า “บ้านออมเงิน” เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสังคมไทย แต่มีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่จะรู้ทันเท่าที่แท้จริงแล้ว บ้านออมเงินต่าง ๆ มีลักษณะการดำเนินการในรูปแบบใด ซึ่ง “บ้านออมเงิน” ก็คือ แชรส์ลูกโซ่รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นความผิดตามกฎหมายฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน โดยคนร้าย จะทำการโฆษณาชักชวนประชาชนให้ร่วมลงทุนฝากเงินกับตน มีกำหนดระยะเวลาการฝากเงินสั้น ๆ เป็นรายเดือน หรือรายวัน โดยสัญญาว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะของดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่สูงกว่าสถาบันการเงิน ให้แก่เหยื่อ ซึ่งคนร้ายจะนำเงินที่ได้จากการฝากเงินของเหยื่อรายใหม่ไปจ่ายตอบแทนให้กับเหยื่อรายเดิม ที่นำเงินมาฝากจนครบกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ โดยมีได้มีการนำเงินที่ได้จากการลงทุนนั้น ไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจอื่น แต่อย่างไร ในช่วงต้น จึงปรากฏภาพว่าคนร้ายสามารถจ่ายผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยเงินฝากจำนวนมากตามสัญญา ให้แก่เหยื่อผู้ฝากเงินรายแรก ๆ ได้ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนอย่างต่อเนื่องจากเหยื่อรายใหม่ ๆ จนกระทั่ง คนร้ายไม่สามารถหมุนเวียนเงินตอบแทนให้กับเหยื่อรายใหม่ ๆ ได้ทัน ก็จะทำให้จำนำ ถ้าย โอนเงินที่เหลือ หรือแปรสภาพเป็นทรัพย์สินในรูปแบบอื่น แล้วปิดบ้านหนีไป

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของการกระทำความผิดเกี่ยวกับแชร์บ้านออมเงิน หรือแชร์ลูกโซ่ คือ พัฒนาการของยุคสมัยที่เปลี่ยนไปทำให้รูปแบบของธุรกิจแชร์บ้านออมเงินเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น กลุ่มคนชนชั้นกลาง ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายของขบวนการอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเหล่านี้ ดังนั้น วิธีการป้องกันและปราบปรามธุรกิจเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแชร์ลูกโซ่ หรือแชร์บ้านออมเงิน คงมิใช่เพียงแค่การปราบปรามการกระทำความผิดของกลุ่มคนที่หลอกลวงประชาชน โดยการบังคับใช้กฎหมายเพียงประการเดียวเท่านั้น แต่ประการสำคัญอยู่ที่การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อใช้เป็นความรู้ และเป็นเกราะในการป้องกันตัวเองจากขบวนการหลอกลวงให้เข้าร่วมธุรกิจ แชร์ลูกโซ่หรือบ้านออมเงิน ซึ่ง ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 4 กลุ่มปารีชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และได้นำมาศึกษาปัญหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ในการจัดทำ ข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กรณีแชร์บ้านออมเงิน ต่อไป

2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอาชญากรรม โดยใช้ CHEERS Checklist

2.2.1 Community - ผู้ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรม

กลุ่มผู้เล่น	คนรอบข้าง	เศรษฐกิจ สังคม
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ฝากเงินที่ไม่รู้ข้อเท็จจริง ผู้ฝากเงินที่รู้ แต่ก็เต็มใจนำเงินไปลงทุนเพื่อรับผลประโยชน์ ผู้ชักชวน แม่ทิม 	<ul style="list-style-type: none"> ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ผู้ถูกยืมเงิน 	<ul style="list-style-type: none"> สถาบันการเงิน สหกรณ์ ผู้บังคับใช้กฎหมาย งบประมาณแผ่นดิน

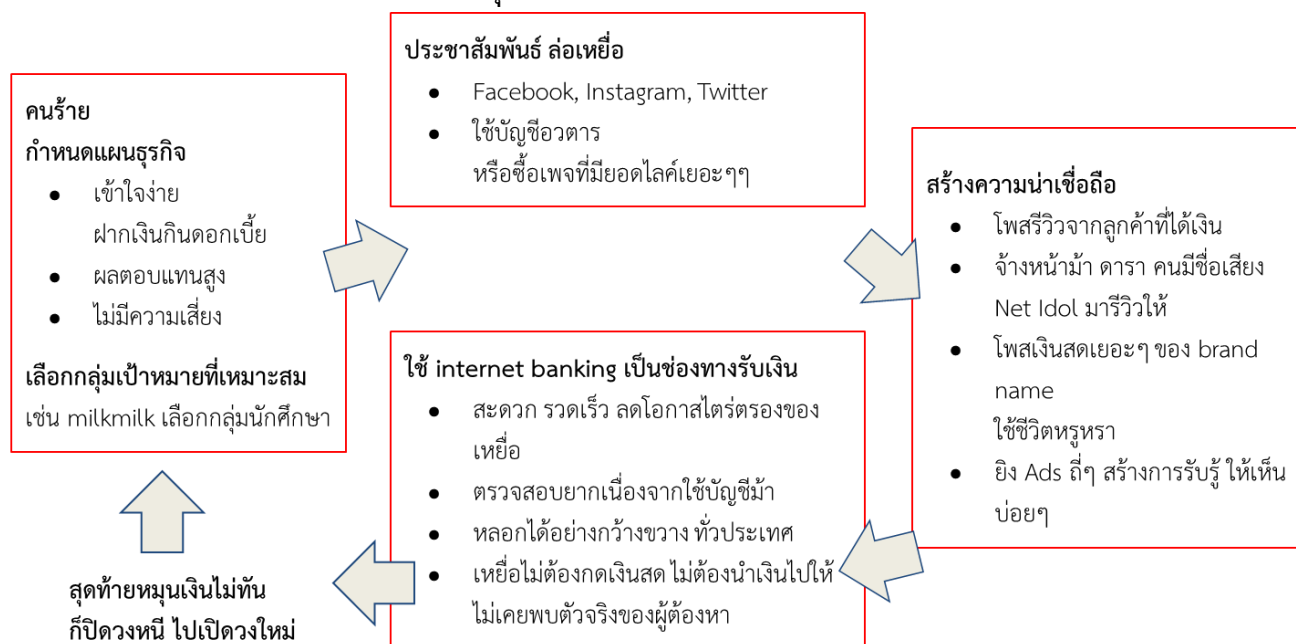
2.2.2 Harmful - ผลกระทบที่เกิดขึ้น

กลุ่มผู้เล่น	คนรอบข้าง	เศรษฐกิจ สังคม
<ul style="list-style-type: none"> เสียเงิน , หมดตัว , เป็นหนี้ เสียเวลาในการติดตามคดี เสียสุขภาพจิต เกิดความเครียด คิดสั้น กรณีเป็นเหยื่อ เกิดความรู้สึกโกรธแค้น ไม่ได้รับความเป็นธรรมนำไปสู่อาชญากรรมอื่น ๆ เสียการเสียนงาน เสื่อมเสียชื่อเสียง ตกเป็นผู้ต้องหาเพราะไปชักชวนเพื่อนมาร่วมลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาระหนี้สิน ไม่มีเงินผ่อนบ้าน ผ่อนรถ สูญเสียค่าเทอมลูก ค่าใช้จ่ายในครอบครัว สูญเสียเงินเก็บ เงินเกษียณ เงินรักษาพยาบาล 	<ul style="list-style-type: none"> เกิดค่านิยมหวังรวยทางลัด ไม่ทำงานจริงจัง หวังงานสบาย รายได้ดี เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เกิดบ้านออมเงินใหม่ ๆ เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ ตามมา สูญเสียทรัพยากรของรัฐในการทำคดี เกิดหนี้เสียต่อระบบเศรษฐกิจ เงินที่ถูกฉ้อโกงไม่ได้ลงทุนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

2.2.3 Expectation - ความคาดหวังของสังคมต่อการแก้ไขปัญหา

- ผู้เสียหายอยากได้เงินลงทุนคืน
- ประชาชนที่มีรายได้น้อย หรือไม่มีความรู้ทางการเงิน คาดหวังให้รัฐมีช่องทางการระดมทุน หรือการกู้ยืมเงินที่เข้าถึงได้ง่าย ให้ผลตอบแทนในอัตราที่เหมาะสม และชอบด้วยกฎหมาย
- สังคมบางส่วนมองว่าผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด เป็นเรื่องเฉพาะตัว เกิดจากความโลภ รัฐไม่ควรนำเงินไปเยียวยาผู้เสียหายกลุ่มนี้

2.2.4 Events - แผนประทุษกรรม

2.2.5 Recurrence – การเกิดซ้ำของปัญหา

ปัญหาบ้านออมเงิน มีอัตราการเกิดขึ้นซ้ำมากที่สุด กล่าวคือ จะมีการเปิดบ้าน เพื่อหา กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการใหม่ไปเรื่อย ๆ เพราะการกระทำความผิดในลักษณะนี้ สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย ลงทุนต่ำ ในขณะที่ผลตอบแทนที่ผู้เปิดแชร์บ้านออมเงินได้รับมีมูลค่าสูง หากถูกจับดำเนินคดี ก็ต้องโทษจำคุก เพียงไม่กี่ปี ก็สามารถออกมาใช้เงินที่ตนหลอกหลวงได้มาได้อย่างสะดวกสบาย ด้วยแรงจูงใจในลักษณะที่กล่าวมานี้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของบ้านออมเงินสูงขึ้นทุกปี โดยพิจารณาจากสถิติการรับเรื่อง กรณีแชร์บ้านออมเงิน ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (3) ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ. 2563 ดังนี้

สถิติการรับเรื่อง กรณีความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (3) ของสำนักงาน ป.ง.	
ปี พ.ศ. ที่รับเรื่อง	จำนวน (เรื่อง)
2559	97
2560	106
2561	259
2562	241
2563	106

2.2.6 Similarity - รูปแบบการกระทำความผิดที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

มีแผนประทุษกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการระดมทุนของบ้านออมเงิน เช่น แชรส์ลูกโซ่ แชรส์สินค้า บ้านออมทอง ซึ่งผิดกฎหมาย หรืออาจเป็นการระดมทุนในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ธุรกิจขายตรง ประกันภัยแบบสะสมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ ฌาปนกิจสงเคราะห์ จึงอาจทำให้ประชาชนที่มีได้ศึกษาเรื่องการลงทุนเข้าใจผิด จนคิดไปว่าการลงทุนฝากเงินกับบ้านออมเงินเป็นการลงทุนที่ถูกต้อง

2.3 รูปแบบของการออม

จากคำจำกัดความของคำว่า “การออม” จึงทำให้ทราบได้ว่า การออมนั้น มิได้มีเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคเท่านั้น แต่รายได้ส่วนที่เหลือนั้น อาจจะถูกออมในรูปแบบของทรัพย์สินต่างๆ ได้ ซึ่งถ้าจำแนกตามกองบัญชีรายได้ประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รูปแบบการออมจะมีหลายประเภท ดังนี้

1. การออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร

เป็นการออมโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคใช้จ่ายโดยการซื้อทรัพย์สินถาวร (real assets) มาถือไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การถือครองทรัพย์สินประเภทนี้ จะถือครองเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น แม้ว่าจะเป็นทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องน้อย แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว วัตถุประสงค์ของการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร คือ เพื่อป้องกันความเสี่ยง และให้มีความมั่นคงในอนาคต สำหรับทรัพย์สินถาวรที่คร่ำเรื้อรียนนิยมถือไว้ ได้แก่ ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สินประเภททุนที่ใช้ในการผลิต (เครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ) การซื้อโลหะที่มีค่า และอัญมณี ทั้งนี้ มูลค่าของการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวรจะต้องหักค่าเสื่อมราคาออกด้วย

2. การออมในรูปแบบทรัพย์สินทางการเงิน

เป็นการออมในอีกรูปแบบหนึ่งเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เป็นการเก็บไว้ในรูปทรัพย์สินทางการเงิน (financial assets) โดยเหตุผลในการออมในรูปแบบนี้ อาจเป็นเพราะมีสภาพคล่องสูง เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ซึ่งการออมในลักษณะนี้ อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การออมในรูปแบบทรัพย์สินในระบบ หมายถึง การออมโดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายคุ้มครองอยู่ ซึ่งรูปแบบการออมประเภทนี้ ได้แก่ เงินสดในมือ เงินฝากที่สถาบันการเงินต่างๆ การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่างๆ ทั้งของรัฐบาล และของเอกชน การให้กู้ยืม เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิตและกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการออมอื่นๆ เช่น เงินหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นต้น

2.2 การออมในรูปแบบทรัพย์สินทางการเงินนอกระบบ หมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย หรือความคุ้มครองดังกล่าวอาจไม่ครอบคลุมถึงการออมในลักษณะดังกล่าว การออมในรูปแบบนี้ ได้แก่

2.2.1 การเล่นแชร์ เฉพาะกรณีที่เป็นการค้าฝืนต่อกฎหมาย

2.2.2 การให้กู้ยืมเงิน โดยมีได้ทำเป็นสัญญา หรือลายลักษณ์อักษร

3. การออมในสถาบันการออม

คำว่า “สถาบันการออม” หมายถึง สถาบันการออมที่จัดตั้งภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมาย และดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการออมแต่ละประเภทที่วางไว้ โดยสถาบันการออมดังกล่าว มีอยู่หลายประการ และมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมเงินออมในระบบเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

รูปแบบของสถาบันการออม เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลักษณะการออมที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละประเทศจะมีลักษณะการออมที่คล้ายคลึงกัน โดยรูปแบบสถาบันการออมในประเทศไทยที่เราารู้จักกันดี ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทเงินทุน บริษัทประกันชีวิต กองทุนบำเหน็จบำนาญ เป็นต้น

2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

ทฤษฎีความต้องการถือเงิน

มาร์แชลล์ (Marshall) นักเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ได้เสนอทฤษฎีปริมาณเงิน ในรูปของความต้องการถือเงิน (cash balance quantity theory of money) ซึ่งมีความเห็นว่า “บุคคลจะถือเงินไว้จำนวนหนึ่งเพื่อความสะดวกในการจับจ่ายเพื่อมิให้เกิดปัญหาการขาดสภาพคล่อง”

พิกูว์ (Pigou) มีแนวคิดว่าการถือเงินไว้ไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทน ไม่เหมือนการถือหลักทรัพย์ หรือพันธบัตร ดังนั้น บุคคลจึงถือเงินไว้ในจำนวนที่เหมาะสมที่จะทำให้สามารถจ่ายตามพันธะที่ผูกพันเท่านั้น

ทฤษฎีความต้องการถือเงินของเคนส์ มีรากฐานมาจากทฤษฎีความต้องการถือเงินของมาร์แชลล์ ในเรื่องปริมาณเงินในรูปความต้องการถือเงิน (cash balance quantity theory of money) ซึ่งมีความเห็นว่า บุคคลจะถือเงินจำนวนหนึ่งเพื่อความสะดวกในการจับจ่ายและเพื่อมิให้เกิดปัญหาการขาดสภาพคล่อง แต่ตามแนวความคิดของเคนส์นั้นเห็นว่า เงินมิได้มีบทบาทเพียงสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเท่านั้น แต่เงินมีบทบาทในฐานะเป็นสินทรัพย์ (asset) ชนิดหนึ่งด้วย ประชาชนจะต้องเลือกระหว่างการถือเงิน กับการถือพันธบัตร กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าความต้องการถือเงินของประชาชนจะน้อย เพราะประชาชนจะเลือกถือหลักทรัพย์ มากกว่า หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำลงความต้องการถือเงินของประชาชนจะมากขึ้น เพราะประชาชนจะเลือกที่จะถือหลักทรัพย์น้อยลง

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม

สำนักอาชญาวิทยาตั้งเดิม (Classical School)

ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) และ เจเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) ได้อธิบายถึงสาเหตุที่มนุษย์ก่ออาชญากรรมไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความคิดมีเหตุผลและอิสระในการตัดสินใจเรียกว่า “เจตจำนงอิสระ หรือ เจตจำนงเสรี (Free Will)” ที่จะประพฤติตามความพึงพอใจของตนเองว่าจะเลือกประกอบอาชญากรรมหรือไม่ โดยก่อนที่จะตัดสินใจกระทำความผิด มนุษย์จะเปรียบเทียบถึงผลประโยชน์ (กำไร) และโทษ (ต้นทุน) ที่คาดว่าจะได้รับว่าเป็นอย่างไร หากความเพลิดเพลินหรือความสุขใจที่ได้จากการกระทำความผิด มีมากกว่าความเจ็บปวดที่คาดว่าจะได้รับ (ได้รับการลงโทษตามกฎหมาย) ก็จะตัดสินใจกระทำความผิด ในทางตรงข้าม ถ้าความเพลิดเพลินที่ได้รับมีน้อยกว่าความเจ็บปวด หรือได้รับโทษมากกว่าประโยชน์ ก็จะไม่เลือกกระทำความผิดนั้น

ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory)

ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผลได้พัฒนามาจากแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม โดยพิจารณาถึงประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถหรือทักษะส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นสามารถรับรู้ได้ มาพิจารณาซึ่งน้ำหนักคำนวณผลดีผลเสียในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่ามนุษย์จะตัดสินใจเลือกโดยคาดการณ์ถึงต้นทุน (Cost) รวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) และผลประโยชน์ (Benefit) ที่คาดว่าจะได้รับจากการเลือก ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน เช่น กรณีบ้านออมเงิน หากคนร้ายเห็นว่าอัตราโทษที่จะได้รับมีอัตราโทษต่ำ ความเสี่ยงที่จะถูกติดตามจับกุมได้มีน้อย ต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมมีไม่มาก ในขณะที่ผลตอบแทนที่ได้จากการกระทำความผิดมีสูงมาก เช่นนี้ เขาจึงไม่ลังเลที่จะประกอบอาชญากรรมดังกล่าว

ทฤษฎีการยับยั้งป้องกัน (Deterrence Theory)

แนวคิดของเบ็คคาเรีย และเป็นแธม ถูกพัฒนาต่อจนเป็นที่รู้จักในนามของ ทฤษฎีการยับยั้งป้องกัน ซึ่งมุ่งเน้นการยับยั้งอาชญากรรมด้วยการทำให้บุคคลเกรงกลัวต่อการลงโทษ โดยหลักการยับยั้งป้องกันอาชญากรรมนั้น มีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ

1) การยับยั้งป้องกันเฉพาะ (Specific deterrence) เป็นการยับยั้งป้องกันที่ตัวบุคคลที่ถูกลงโทษ กล่าวคือ เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดให้หลายจำและหวาดกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก ดังนั้น การลงโทษประเภทนี้ จึงเป็นผลที่เกิดเฉพาะบุคคลเท่านั้น

2) การยับยั้งป้องกันทั่วไป (General deterrence) เป็นการยับยั้งป้องกันที่มีผลต่อประชาชน โดยทั่วไปที่ไม่ได้ถูกลงโทษ กล่าวคือ การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้นเป็นเหมือนการแสดงตัวอย่างให้คนอื่นเห็นและไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง หรือถ้าหากกระทำความผิดอย่างเดียวกันก็จะได้รับการลงโทษเช่นเดียวกัน

ทฤษฎีปกติวิสัย (Routine Activity Theory)

ทฤษฎีปกติวิสัย ได้อธิบายว่ามนุษย์มีลักษณะการดำเนินชีวิตหรือการทำกิจกรรมบางอย่างในแต่ละวันที่ซ้ำ ๆ เป็นแบบแผนซึ่งเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม เช่น กลุ่มเด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ชอบใช้เวลาว่างไปกับ Social Media เช่น Facebook หรือ Instagram หรือ กลุ่มผู้สูงอายุมีการใช้แอปพลิเคชันไลน์ (LINE) เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารหลัก ซึ่งเปิดโอกาสให้คนร้ายใช้โอกาสนั้น ในการเข้าถึงเหยื่อ โดยทฤษฎีปกติวิสัยได้แบ่งองค์ประกอบการเกิดอาชญากรรมเป็น 3 ส่วน คือ

1. เหยื่อที่เหมาะสม (Suitable target)
2. การขาดการคุ้มครองที่ดี (Absence of capable guardian)
3. ผู้กระทำความผิด (Motivated offender)

โดยจากทฤษฎีปกติวิสัยเสนอว่า หากตัดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งออกไปจะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น โดยการป้องกันอาชญากรรม สามารถกระทำได้ โดยการลดความน่าสนใจของเป้าหมายให้น้อยลง หรือเพิ่มมาตรการคุ้มครองป้องกันที่ดี (Target hardening) ซึ่งจะทำให้อาชญากรไม่กล้าตัดสินใจลงมือกระทำความผิด

ทฤษฎีการเสริมพลังและการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community empowerment and participation)

สมมุติฐานของทฤษฎีการเสริมพลังและการมีส่วนร่วมของชุมชน คืออาชญากรรมสามารถขจัดออกจากสังคม หรือลดระดับความรุนแรงและความถี่ในการเกิดอาชญากรรม ด้วยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ร่วมกับภาครัฐ โดยมีปัจจัยดังต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2) การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชน
- 3) การสร้างความพึงพอใจ ความน่าเชื่อถือ และการเข้าใจบทบาทของประชาชนและหน่วยงาน

ในกระบวนการยุติธรรม

ปรัชญาการตำรวจชุมชน (Community - Oriented Policing)

การตำรวจชุมชน เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งมุ่งเน้นสร้างภาพลักษณ์ความเชื่อมั่น และสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างประชาชนและตำรวจ เช่น การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ หรืออบรมเผยแพร่ให้ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน แต่การตำรวจชุมชนจะมุ่งพัฒนาความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ โดยเชื่อว่าความร่วมมือระหว่างประชาชนและตำรวจจะสามารถเอาชนะปัญหาอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในชุมชนอย่างแท้จริง โดยหน้าที่ของตำรวจจะมีใช้เพียงผู้บังคับใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก (Facilitator) และผู้สนับสนุน (Supporter) ในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่ชุมชนริเริ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนซึ่งตนเองอยู่อาศัย

หลักการตำรวจชุมชนตั้งอยู่บนหลักสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความเป็นหุ้นส่วนของชุมชน (Community Partnership) และ 2) การแก้ไขปัญหา (Problem Solving) โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ระหว่างตำรวจและชุมชน และร่วมกันบ่งชี้ (Identify) และแก้ไข (Solve) ปัญหาของชุมชน โดยให้อำนาจกับชุมชน และทำให้ประชาชนรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกันเพื่อคอยสอดส่องดูแลแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตน ตัวอย่างของกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จในการร่วมกันป้องกันอาชญากรรม เช่น โครงการเพื่อนบ้านเฝ้าระวังภัย (Neighborhood-Watch Program)

2.5 ปัญหาตัวอย่าง กรณีศึกษาแชร์บ้านออมเงิน (แม่เมณี)

คงปฏิเสธไม่ได้ว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2562 ชาวใหญ่เกี่ยวกับกรณีแชร์บ้านออมเงินที่ส่งผลกระทบมากที่สุดของประเทศ คงหนีไม่พ้น “แชร์บ้านแม่เมณี” โดยผู้ใช้บัญชีเฟซบุ๊กชื่อว่า “เมณีรัตน์ สุรางค์มธุรสธรรมสว่างกุล” หรือที่รู้จักกันในชื่อ “แม่เมณี” ได้โพสต์ข้อความเชิญชวนประชาชนทั่วไป ให้เข้าร่วมออมเงินกับตน โดยมีแผนการตลาดหรือรูปแบบการลงทุนในลักษณะวงแชร์ กล่าวคือ หากลงทุนวงละ 1,000 บาท เมื่อครบกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่ลงทุนหรือวันที่ฝากเงิน จะได้รับผลตอบแทน 930 บาทต่อหนึ่งวง ซึ่งกรณีดังกล่าว ผู้ลงทุนจะได้รับเงินที่ลงทุนพร้อมผลตอบแทนกลับไปจำนวนวงแชร์ละ 1,930 บาท คิดเป็น 93 เปอร์เซ็นต์ อันเป็นผลตอบแทนมากกว่าปกติเป็นพิเศษ ต่อมามีการเปิดบัญชีเฟซบุ๊กเพิ่มในชื่อ “มั่งมี ศรีสุข บารมี เพิ่มพูน” และ “ฝากยอดต่ออนาคต” นอกจากรูปแบบการออมเงินข้างต้นแล้ว ยังเสนอแผนการลงทุนที่มีระยะเวลาในการรับผลตอบแทนที่เร็วขึ้น เช่น ระยะเวลาการลงทุน 7 วัน เงินลงทุน 400 บาท ได้รับผลตอบแทน 100 บาท รวมรับเงินต้นพร้อมผลตอบแทน 500 บาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ลักษณะของเหยื่อ หรือผู้ที่หลงเชื่อเข้าร่วมลงทุนดังกล่าว คือ ผู้ลงทุนที่ลงทุนโดยตรงกับ “แม่เมณี” ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของ “แม่ทิม” ที่เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมสมาชิก โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการชักชวน แล้วหักเปอร์เซ็นต์ไว้บางส่วน เช่น ให้ผู้ลงทุนในกลุ่มในอัตรา 20 - 50 เปอร์เซ็นต์ แล้วส่งต่อยอดลงทุนไปที่ “แม่เมณี” เพื่อรับยอดปันผล 93 เปอร์เซ็นต์ ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม่ “แม่เมณี” อาจจะไม่เคยชักชวนสมาชิกโดยตรง แต่ก็ยังรับโอนเงิน หรือผลประโยชน์จากแม่ทิมที่ทำหน้าที่รวบรวมเงินลงทุนมาให้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวข้างต้น เป็นเหตุให้มีประชาชนที่หลงเชื่อได้รับความเสียหาย รวมจำนวนกว่า 2,500 ราย คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวมกันกว่า 1,300 ล้านบาท

ซึ่งเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2562 เจ้าพนักงานตำรวจได้ทำการจับกุมตัว “แม่เมณี” กับพวก เพื่อดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว ต่อมา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 พนักงานอัยการ ได้สรุปสำนวนโดยมีความเห็นควรสั่งฟ้อง “แม่เมณี” กับพวก ปัจจุบัน คดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา ในคดีหมายเลขดำที่ อ.167/2563 ในความผิดฐานร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ร่วมกันฉ้อโกงประชาชน และร่วมกันนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ปัจจุบัน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ดำเนินการอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ชั่วคราว รวมราคาประเมินเบื้องต้นประมาณ 50 ล้านบาทเศษ ซึ่งศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินดังกล่าวไว้ชั่วคราวตามความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปง. แล้ว

2.6 การวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยที่ใช้ในแก้ไขปัญหา

2.6.1 ปัจจัยภายใน

คนร้าย (Motivated Offender)

หากพิจารณาถึงสาเหตุที่คนร้ายเลือกที่จะประกอบอาชญากรรมตามทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผลนั้นจะสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่า คนร้ายเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการก่ออาชญากรรมมากกว่าโทษที่จะตามมา หรืออาจกล่าวได้ว่า ได้คุ้มเสี่ยง โดยอาจมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ เช่น

- 1) การประกอบอาชญากรรมรูปแบบบ้านออมเงินมีต้นทุนต่ำ เพียงมีอุปกรณ์สื่อสารที่สามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ ก็สามารถโพสต์โฆษณาชักชวน เพื่อหลอกลวงเหยื่อได้
- 2) รูปแบบการก่ออาชญากรรมบ้านออมเงินไม่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้สูง สามารถเลียนแบบวิธีการกระทำความผิดได้โดยง่าย
- 3) คนร้ายใช้ช่องทางออนไลน์ ปกปิดตนเองได้ง่ายโดยใช้บัญชีอวตาร ไม่จำเป็นต้องพบเจอกับเหยื่อโดยตรง และสามารถหลบเลี่ยงการติดตามจับกุมจากเจ้าหน้าที่ได้
- 4) ช่องทางออนไลน์ทำให้ได้เงินง่าย ได้เงินเร็ว ได้เงินเป็นจำนวนมาก
- 5) ค่านิยมวัตถุนิยมในปัจจุบันมองความสำเร็จของชีวิตที่ทรัพย์สินที่มี เมื่อไม่สามารถหาเงินได้ด้วยวิธีที่สุจริตจึงเลือกก่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้เงินมาครอบครอง

เหยื่อที่เหมาะสม (Suitable target)

สำหรับโมเดลที่นิยมในการวิเคราะห์เป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสม คือ VIVA model โดยกรณีบ้านออมเงิน สามารถวิเคราะห์เหยื่อได้ ดังนี้

1) **มูลค่า (Value)** – จะเห็นได้ว่ามูลค่าของเป้าหมายในการกระทำผิด กรณีแชร์บ้านออมเงิน มีมูลค่าสูงมาก บางกรณีสูงถึงหลักพันล้านบาท จึงมีความเหมาะสมที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมดังกล่าว

2) **แรงต้าน (Inertia)** - เหยื่อของบ้านออมเงินอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1) เหยื่อที่ขาดความรู้ และตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงโดยไม่สมัครใจ กรณีนี้ เหยื่อเชื่อว่ากำลังลงทุนออมเงินและคาดหวังดอกเบี้ยเงินออมด้วยความสุจริต หรือถูกชักชวนโดยคนรู้จัก จึงทำให้ไว้วางใจและหลงเชื่อร่วมลงทุนโดยง่าย

2.2) เหยื่อที่รู้ว่าบ้านออมเงินเป็นการหลอกลวงประเภทแชร์ลูกโซ่ แต่ก็เต็มใจเข้าร่วมวงแชร์ อาจเป็นเพราะเหยื่ออยากรู้อยากลอง เห็นมีคนได้เงินจริงก็อยากได้เงินบ้างด้วยความโลภ หรือคิดว่ารีบฝากเงิน ทำกำไรให้ได้มาก ๆ ก่อนที่วงแชร์จะล่ม

ซึ่งจะเห็นได้ว่าเหยื่อทั้งสองกรณี มอบเงินให้แก่ผู้กระทำความผิดไปด้วยตนเองอย่างง่ายตาย มิได้มีการต่อต้านจากเหยื่อแต่อย่างใด

3) **การเปิดเผยตัวของเหยื่อ (Visibility)** - ลักษณะการกระทำความผิดของบ้านออมเงิน จะทำการโฆษณาหลอกลวงบนโลกออนไลน์ ซึ่งคนร้ายสามารถศึกษาตรวจสอบประวัติ พื้นความรู้ พฤติกรรม หรือความชอบของเหยื่อได้จากโปรไฟล์โซเชียลมีเดียหรือโพสต์ของเหยื่อ ก่อนที่จะเลือกทำการติดต่อเหยื่อที่เหมาะสมเพื่อยื่นข้อเสนอหลอกลวงให้ร่วมฝากเงิน จึงอาจกล่าวได้ว่าการเปิดเผยตัวของเหยื่อต่อคนร้ายมีสูงมาก และเหยื่อทั้งสองช่องทางติดต่อเปิดไว้ให้คนร้ายแหกมาหาได้ตลอดเวลา ต่างกับอาชญากรรมในยุคก่อนที่คนร้ายจะต้องตระเวนออกหาเหยื่อที่ไม่ระมัดระวังตัวเพื่อเลือกลงมือ และบ่อยครั้งพบว่าเหยื่อจำนวนมากได้ติดต่อเข้าไปขอฝากเงินกับคนร้ายเองด้วยซ้ำ โดยคนร้ายไม่ได้เป็นผู้เข้าหาเหยื่อแต่อย่างใด

4) **ความง่ายในการเข้าถึงเหยื่อ (Accessibility)** - ลักษณะการกระทำความผิดของบ้านออมเงิน จะทำการโฆษณาหลอกลวงบนสื่อโซเชียลมีเดีย มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางแชทแอปพลิเคชัน และรับโอนเงินผ่านช่องทางธุรกรรมออนไลน์ แตกต่างจากอาชญากรรมยุคก่อนที่เหยื่อและผู้กระทำความผิดจะต้องมาพบเจอกัน ในวันและเวลาสถานที่เดียวกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้กระทำความผิดสามารถเข้าถึงเหยื่อได้อย่างง่ายตาย ตลอดเวลา โดยไม่ต้องคำนึงถึงสถานที่และระยะทางแต่อย่างใด

2.6.2 ปัจจัยภายนอก

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (Place / Opportunity)

1) ในช่วงที่ประเทศไทยและทั่วโลกเผชิญกับวิกฤติโรคโควิด-19 ทำให้สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนขาดรายได้ จึงอาจเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เร่งให้คนแสวงหาทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงินมาใช้ง่าย

2) จากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศ ปี 2563 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) พบว่าในปี 2563 ประเทศไทยมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตกว่า 50.1 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 75 ของประชากร โดยมีค่าเฉลี่ยการใช้งานอินเทอร์เน็ตกว่าวันละ 11 ชั่วโมง 25 นาที เพิ่มขึ้นจากปี 2562 1 ชั่วโมง 3 นาที ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ประชาชนต้องกักตัวและ work from home

ร้อยละ 95.3 ของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้งหมด ให้ข้อมูลว่าได้ใช้งาน social media ด้วย ซึ่งนับเป็นกิจกรรมยอดฮิตอันดับหนึ่งของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต จึงอาจกล่าวได้ว่าคนไทยมีโอกาสเสี่ยงสูงขึ้นไปที่จะพบเจอกับการโฆษณาหลอกลวงให้ร่วมออมเงินกับบ้านออมเงิน

3) ลักษณะเฉพาะของโลกออนไลน์ได้ทำลายข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลา กล่าวคือคนร้ายสามารถเข้าถึงตัวเหยื่อได้อย่างไร้พรมแดน ไม่ว่าคนร้ายและเหยื่อจะใช้งานมาจากที่ใด และช่วงเวลาใด

4) คนร้ายสามารถสร้างบัญชีธนาคารเพื่อปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตนได้

การขาดการคุ้มครองที่ดี (Absence of capable guardian)

1) บนโลกออนไลน์มีได้มีเจ้าหน้าที่สายตรวจจำนวนมากคอยออกตรวจตราป้องกันการกระทำ ความผิดดังเช่นบนโลกแห่งความจริง จึงง่ายที่อาชญากรจะลงมือกระทำความผิดโดยไม่ถูกตรวจสอบ

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันยังขาดความรู้ และทักษะเฉพาะที่จำเป็นในการสืบสวน อาชญากรรมบนโลกออนไลน์ เช่น ความรู้ด้าน digital forensic หรือการสืบสวนเส้นทางการเงินของคนร้าย

3) การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดบนโลกออนไลน์มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องอาศัยกฎหมายเฉพาะ และอาศัยความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน เช่น ต้องขอบันทึกธุรกรรม ทางการเงินจากธนาคาร ขอข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ขอข้อมูลการใช้โทรศัพท์ จากผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ หรืออาจจะต้องขอข้อมูลจากผู้ให้บริการต่างประเทศ จึงทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ

4) ในปัจจุบันก็ยังไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบติดตามการกระทำความผิดบ้านออมเงิน ในลักษณะเชิงรุก กล่าวคือ การดำเนินคดีในปัจจุบันต้องรอให้ผู้เสียหายมาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน จึงจะเริ่มดำเนินกระบวนการพิสูจน์การกระทำความผิดได้

ตามหลักทฤษฎียับยั้งป้องกัน การยับยั้งป้องกันที่ดีจะต้องมีความรุนแรงของโทษที่เหมาะสม มีความรวดเร็ว และแน่นอนในการยับยั้งป้องกัน ในกรณีบ้านออมเงิน ถึงแม้อัตราโทษของผู้กระทำความผิด ฐานกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน จะมีอัตราโทษสูงถึงสิบปี แต่หากพิจารณาปัจจัยด้านความรวดเร็ว และแน่นอนในการป้องกันอาชญากรรม กลับพบว่าไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเจ้าหน้าที่ ภาครัฐไม่สามารถตรวจสอบ ติดตาม จับกุมอาชญากรได้ ปลอ่ยให้มีอาชญากรที่ล่อนวลจากการกระทำความผิดนี้ ได้เป็นจำนวนมาก ก็จะสร้างการรับรู้เป็นเยี่ยงอย่าง และจงใจให้มีการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันนี้ โดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายเพิ่มมากขึ้น

2.7 กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 พระราชบัญญัติการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

มาตรา 4 ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่า ในการกักขังเงิน ตนหรือบุคคลใดจะจ่ายหรืออาจจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน ให้ตามพฤติการณ์แห่งการกักขังเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วย ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตน หรือบุคคลนั้นจะนำเงิน จากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้น หรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตน หรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียง ที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไปผู้หนึ่งกระทำความผิด ฐานกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ในการกักขังเงินหรือจะกักขังเงิน

(ก) มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแพร่ข่าวด้วยวิธีอื่นใด หรือ

(ข) ดำเนินกิจการกักขังเงินเป็นปกติธุระ หรือ

(ค) จัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่าง ๆ หรือ
(ง) จัดให้มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ไปชักชวนบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้มีการให้กู้ยืมเงิน หรือ
(จ) ได้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินเกินสิบคนซึ่งมีจำนวนเงิน กู้ยืมรวมกันตั้งแต่ห้าล้านบาท
ขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วย ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน และ

(2) ผู้นั้น

(ก) จำย หรือโฆษณา ประกาศ แพร่ข่าว หรือตกลงว่าจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน ให้แก่
ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม
ของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ หรือ

(ข) ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 7 (1) (2) หรือ (3)
หรือกิจการของผู้นั้นตามที่ถูกสั่งให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 7 ไม่ปรากฏหลักฐานพอที่จะเชื่อได้ว่า
เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
ตามมาตรา 4 ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้นั้นจะสามารถพิสูจน์ได้ว่า กิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างถึงนั้น เป็นกิจการ
ที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าวอ้าง หรือหากกิจการดังกล่าวไม่อาจให้ผลประโยชน์
ตอบแทนพอเพียง ก็จะต้องพิสูจน์ได้ว่ากรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติ อันไม่อาจ
คาดหมายได้ หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

มาตรา 12 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี
ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

2.7.2 พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534

มาตรา 4 การเล่นแชร์ หมายความว่า การที่บุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปตกลงกันเป็นสมาชิกวงแชร์
โดยแต่ละคนมีภาระที่จะส่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด รวมเข้าเป็นทุนกองกลางเป็นงวด ๆ เพื่อให้สมาชิกวงแชร์
หมุนเวียนกันรับทุนกองกลางแต่ละงวดนั้นไปโดยการประมูลหรือโดยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการรวมทุน
ในลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 6 ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีลักษณะอย่างหนึ่ง
อย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) เป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่าสามวง
- (2) มีจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่าสามสิบคน
- (3) มีทุนกองกลางต่อหนึ่งงวดรวมกันทุกวงเป็นมูลค่ามากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
- (4) นายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์นั้นได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นนอกจากสิทธิ

ที่จะได้รับทุนกองกลาง ในการเข้าร่วมเล่นแชร์ในงวดหนึ่งงวดใดได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าผู้ที่สัญญาว่าจะใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดแทนนายวงแชร์
หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์ เป็นนายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์ด้วย

มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาชักชวนให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมในการเล่นแชร์

2.7.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิด ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

2.7.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

(3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา 5 ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(3) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกิน 90 วัน

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้ให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินด้วยในคราวเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้ให้ผู้เสียหายตามวรรคนี้แล้ว ให้สำนักงานดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลโดยเร็ว

2.7.5 ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้

ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 343 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนที่ 3

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

บทสรุป

บ้านออมเงินหรือแชร์ลูกโซ่ นับเป็นรูปแบบหนึ่งของธุรกิจการเงินนอกระบบที่มักมีข่าวนำเสนอถึงการที่ประชาชนถูกหลอกลวงให้เข้าร่วมในธุรกิจแชร์ลูกโซ่อยู่เสมอมา สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดีนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แชร์ลูกโซ่อยู่คู่กับสังคมไทยและพลิกฟื้นกลับมาได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะในภาวะเศรษฐกิจดังเช่นในปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด - 19 ประชาชนจึงหาวิธีในการเพิ่มรายได้เพื่อให้อยู่รอดและหาหนทางให้ตนเองมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กลุ่มบุคคลที่แสวงหาประโยชน์ จึงอาศัยช่องทางนี้ในการหลอกลวงประชาชนให้เข้าร่วมธุรกิจ โดยพัฒนารูปแบบและวิธีการในการสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อและนำเงินมาร่วมทำธุรกิจ ซึ่งที่แท้จริงแล้วมิได้ยึดโยงกับการทำธุรกิจใด ๆ เป็นเพียงการร่วมระดมทุนเพื่อนำเงินมาจ่ายหมุนเวียนให้กับสมาชิกที่ปัจจุบันแชร์ลูกโซ่พุ่งเป้าไปที่กลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป โดยดำเนินการในหลากหลายลักษณะทั้งการดำเนินธุรกิจแบบขายตรงบังหน้า หรือเป็นการหลอกลวงให้ร่วมลงทุนอย่างชัดเจนในระบบเพิ่มสมาชิกเพื่อขยายเครือข่าย ประกอบกับมีเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งสังคมออนไลน์ Facebook Line ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนมากขึ้น การอาศัยช่องทางนี้ในการหลอกลวงประชาชนยิ่งทำธุรกิจแชร์ลูกโซ่มีการขยายตัวออกไปได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น จากการศึกษาจึงพบว่า แม้สังคมไทยจะรู้จักแชร์ลูกโซ่กันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากขึ้นแล้วก็ตาม แต่ปัญหาในการป้องกันและปราบปรามแชร์ลูกโซ่ก็ยังยากลำบากอยู่เช่นเดิม เพราะกระแสสังคมตื่นตัวเป็นระยะ ๆ เมื่อข่าวธุรกิจประเภทนี้เงียบลงสักระยะหนึ่ง กระบวนการในการหลอกลวงประชาชนด้วยธุรกิจแชร์ลูกโซ่ก็กลับมาสร้างความเสียหายให้กับประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อได้อีก ปัจจัยสำคัญที่สุดอันหนึ่งที่จะทำให้ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ลดน้อยลงหรือหมดไปคือประชาชนจะต้องไม่ยอมง่ายได้เกินพอดี เพราะเมื่อใดก็ตามที่แชร์ลูกโซ่ยังใช้วิธีการในการเสนอจ่ายผลตอบแทนที่สูงและรวดเร็วมาเป็นเครื่องดึงดูดความสนใจของประชาชนให้เข้าร่วมลงทุนโดยไม่มี การดำเนินการที่สมเหตุสมผล ยิ่งทำให้ประชาชนต้องมีความระมัดระวังมากขึ้นในการตัดสินใจเข้าร่วมธุรกิจ

ส่วนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการเงินนอกระบบในรูปแบบของแชร์ลูกโซ่นั้นหน่วยงานภาครัฐได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาธุรกิจแชร์ลูกโซ่มาโดยตลอด ทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความคุ้มครองแก่ประชาชน เพราะปัญหาจากธุรกิจแชร์ลูกโซ่มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก มูลค่าความเสียหายส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศได้ และในปัจจุบัน พบว่ามีบริษัทจากต่างประเทศใช้ช่องทางดำเนินธุรกิจแชร์ลูกโซ่ อันเข้าลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจข้ามชาติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ประกอบกับมีการใช้วิธีการหลอกลวงที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยิ่งทำให้เห็นช่องว่างของความพยายามในการแก้ปัญหาว่าเหตุใดการกระทำผิดของกลุ่มคนในลักษณะนี้ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอมา การที่ประชาชนจำนวนมากถูกหลอกลวงให้เข้าร่วมในธุรกิจแชร์ลูกโซ่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้ อาจเป็นเพราะความสับสนระหว่างธุรกิจขายตรงกับแชร์ลูกโซ่ด้วยส่วนหนึ่ง ทั้งยังมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันในเรื่องของการจ่ายผลตอบแทนแต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจดังกล่าวมีความแตกต่างกัน กล่าวคือธุรกิจขายตรง

จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจอย่างชัดเจน ไม่ใช่เพียงแค่ดำเนินธุรกิจด้วยการนำระบบเครือข่ายเข้ามาใช้เพื่อระดมทุนเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการขายสินค้าดังเช่นแชร์ลูกโซ่ หรือบ้านออมเงิน

ข้อเสนอแนะ

ผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มปารีชาติ จึงเล็งเห็นวิธีการในการแก้ปัญหาธุรกิจแชร์ลูกโซ่ นอกจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดแล้ว บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้กับกรณีนี้ ดังเช่นพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ควรจะควบคุมลักษณะการกระทำความผิดในรูปแบบที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และบังคับใช้ไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้มากขึ้น เพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วิธีการในการป้องกันปัญหาที่สำคัญ ควรเริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักรู้ และมีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง เพื่อช่วยกันสอดส่องและแจ้งเบาะแสของกลุ่มมิฉฉาซีพีผู้ไม่ประสงค์ดีทั้งหลายให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และให้ประชาชนได้ตรวจสอบและมีความระมัดระวัง อันเป็นวิธีการหนึ่งในการระงับยับยั้งธุรกิจประเภทนี้ไม่ให้ขยายตัวแล้วก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง แต่ท้ายที่สุด การไม่มีความโลภ หลงไหลไปกับข้อเสนอทางธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนมากและรวดเร็วที่ไม่มีความชัดเจนและไม่ยึดโยงกับการดำเนินธุรกิจที่แท้จริง จะเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาธุรกิจบ้านออมเงินหรือแชร์ลูกโซ่ให้ลดน้อยลงและหมดสิ้นไปได้อย่างดีที่สุด

ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม

- กองกฎหมาย. (2561). รวมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.
- คณะนักศึกษาลัทธิสุทรผู้บริหารระดับสูงสถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 29. (2562). การออมเพื่อประชากรวัยทำงาน. สถาบันวิทยาการตลาดทุน.
- ทิวลิป เครือมา. (2562). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime): วิเคราะห์กรณีศึกษา. นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2564). ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- เสกสันต์ เครือคำ. (2562). อาชญากรรม อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา Crime, Criminology and Criminal Justice. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). (2564). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563.
- อโนทัย ศิริรักษ์. (2549). พฤติกรรมการออมของพนักงานฝ่ายผลิตในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

- ก. โครงการ “แชร์ต้องรู้ ชัวร์ก่อนลงทุน”
- ข. แผนภาพ One Concept Paper
- ค. รายชื่อสมาชิก กลุ่มปารีชาติ Crime Prevention รุ่นที่ 4

ภาคผนวก ก.

โครงการ “แชร์ต้องรู้ ชัวร์ก่อนลงทุน”

ข้อเสนอโครงการเพื่อประกอบการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง

Function

Agenda

Area แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค

ชื่อโครงการ แชร์ต้องรู้ ชัวร์ก่อนลงทุน

1. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน “สังคมโซเชียลมีเดีย” ถือว่ามีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และคนส่วนใหญ่อาศัยช่องทางผ่านโซเชียลมีเดียในการประกอบอาชีพ ในขณะที่วงกลุ่มมิจฉาชีพได้อาศัยช่องทางนี้ในการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงมีผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเป็นจำนวนมาก มูลค่าความเสียหายหลายล้านบาท ซึ่งปัญหาอาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในสังคมโซเชียลมีเดีย คือ แชร์บ้านออมเงิน

แชร์บ้านออมเงิน เป็นการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง อันเป็นธุรกิจที่มีลักษณะเป็นการเชื่อเชิญให้คนนำเงินมาลงทุน โดยอ้างว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปในอัตราที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง แต่ตัวธุรกิจนั้นไม่มีการประกอบกิจการที่จะสร้างผลตอบแทนด้วยตัวของธุรกิจเอง ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนนั้นมาจากการชักชวนสมาชิกคนใหม่ให้เข้ามาลงทุน เพื่อนำเงินลงทุนจากสมาชิกรายใหม่ มาหมุนเวียนจ่ายให้สมาชิกรายก่อน ๆ

แม้เวลาผ่านไปเหล่ามิจฉาชีพเพียงแต่เปลี่ยนวิธีการชักชวนให้เป็นไปตามยุคสมัย สร้างเรื่องราวและสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อหาช่องให้เหยื่อหลงเชื่อและยอมนำเงินมาลงทุน ซึ่งการลงทุนรูปแบบใหม่ที่มิจฉาชีพเริ่มนำมาใช้ คือ "การลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล หรือคริปโตเคอเรนซี (cryptocurrency)" ซึ่งเป็นการระดมทุนแบบใหม่ในยุคดิจิทัล ที่สามารถทำได้โดยไม่ผ่านตัวกลาง ซึ่งเป็นการลงทุนในมูลค่าของเหรียญที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างจำกัดในระบบบล็อกเชน (block chain) และสร้างกำไรจากส่วนต่างของมูลค่าเหรียญนั้นๆ ซึ่งกลายมาเป็นเครื่องมือของกลุ่มมิจฉาชีพ ที่นำข้อเท็จจริงของการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลเพียงบางส่วน แต่งเติมเรื่องราวความสำเร็จเข้าไปกลโกงนี้มักอาศัยความไม่เข้าใจการลงทุนในสิ่งที่เรียกว่าสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ของโลกการลงทุน มิจฉาชีพจะใช้ความใหม่ของสินทรัพย์นี้เอง เป็นตัวโน้มน้าวถึงโอกาสใหม่ๆ ที่ผู้ลงทุนจะได้รับก่อนใคร และได้ผลตอบแทนสูงในเวลาอันสั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่า แชร์บ้านออมเงิน มีการพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้าถึงประชาชนในทุกสาขาอาชีพ ฉะนั้น กลุ่มเป้าหมายของขบวนการอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทแชร์บ้านออมเงิน จึงกระจายตัวเป็นวงกว้าง และมีมูลค่าความเสียหายสูงขึ้น นอกจากนั้น การใช้วิธีการที่ซับซ้อน การให้ข้อมูลที่ไมชัดเจน รวมถึงความคลุมเครือระหว่างการดำเนินธุรกิจขายตรงกับแชร์บ้านออมเงิน ยังคงสร้างความสับสน

ให้กับประชาชนจำนวนมาก ซึ่งวิธีการเหล่านี้นับเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนจำนวนมากถูกหลอกลวงให้เข้าลงทุนในแชร์บ้านออมเงินเรื่อยมา

ซึ่งการที่จะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประเภทแชร์บ้านออมเงินให้ลดลงและหมดสิ้นไปนั้น คงมิใช่เพียงแค่การปราบปรามการกระทำความผิดของกลุ่มคนที่หลอกลวงประชาชน โดยการบังคับใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะสิ่งสำคัญอยู่ที่การให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อให้รู้เท่าทันภัยจากอาชญากรรมประเภทดังกล่าว อันเป็นการสร้างเกราะป้องกันตัวเองจากขบวนการมิจฉาชีพ ดังนั้น กลุ่มปารีชาติได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรเสนอจัดทำโครงการ “แชร์ต้องรู้ ชัวร์ก่อนลงทุน” เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาอาชญากรรมได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อสร้างช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล รูปแบบอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน รวมทั้งฐานข้อมูลสาธารณะสำหรับประชาชน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลของผู้กระทำความผิด ตลอดจนช่องทางการแจ้งเบาะแส และการบริการรับเรื่องร้องเรียน

2.2 เพื่อบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน ในการเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน

ลักษณะโครงการ :

นโยบาย	☐ นโยบายต่อเนื่อง	☐ ตามภารกิจของส่วนราชการ
	☐ นโยบายใหม่	☐ ตามนโยบายรัฐบาล/รัฐมนตรี
กิจกรรม	☒ การวิจัย	☒ ตามภารกิจของส่วนราชการ
	☐ การประชุมเชิงปฏิบัติการ	☐ ตามนโยบายรัฐบาล/รัฐมนตรี
	☐ การเดินทางไปราชการต่างประเทศ	☐ อื่นๆ ระบุ.....
การดำเนินงาน	☒ จ้างเหมาบริการ	☐ ดำเนินการเอง
	☐ อื่นๆ ระบุ.....	

เป้าหมายของโครงการ :

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยนับ
เชิงปริมาณ	400	ราย (ต่อเดือน)

1. จำนวนนักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน	400	ครั้ง (ต่อเดือน)
2. จำนวนการเข้าใช้งานเว็บไซต์		
เชิงคุณภาพ		
1. ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าใช้งานเว็บไซต์	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ร้อยละ
2. ร้อยละความเข้าใจในรูปแบบอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงินเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ร้อยละ

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ :

กลุ่มเป้าหมาย	ปริมาณ กลุ่มเป้าหมาย	พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย
ตัวแทนนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค (6 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 150 คน)	900 คน	มหาวิทยาลัย ใน 6 ภูมิภาค

แผนการดำเนินโครงการ :

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงเวลาที่ จะดำเนินการ (ระบุวัน/เดือน/ปี)
จัดทำเว็บไซต์ให้ความรู้และรวบรวมข้อมูลรูปแบบอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน ข้อมูลผู้กระทำความผิด ช่องทางการแจ้งเบาะแส ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน ช่องทางการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ตุลาคม 2564 - ธันวาคม 2564
ตั้งศูนย์เผยแพร่ให้ความรู้โดยมีศูนย์ยุติธรรมสร้างสุขเป็นแม่ข่าย จัดอบรมแอดมินผู้ควบคุมดูแลและอัปเดตข้อมูลที่สำคัญในเว็บไซต์ แนวทางการรับเรื่องร้องเรียน และส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ตุลาคม 2564 - ธันวาคม 2564
ประสานงานกับมหาวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือในการเผยแพร่โครงการ	ธันวาคม 2564
ประชาสัมพันธ์โครงการและเชิญชวนนิสิตนักศึกษาเพื่อเข้าร่วมโครงการ	มกราคม 2565
จัดอบรม/กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อหาแนวทาง ในการป้องกันอาชญากรรมประเภทดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน (6 ภูมิภาค)	กุมภาพันธ์ 2565 - กรกฎาคม 2565
การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์ และปรับปรุงเนื้อหาข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	กุมภาพันธ์ 2565 - กรกฎาคม 2565
การติดตามและประเมินผล	สิงหาคม 2565 – กันยายน 2565

ระยะเวลาดำเนินโครงการ : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (เดือน ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565)

สถานที่ดำเนินโครงการ : มหาวิทยาลัยใน 6 ภูมิภาค

งบประมาณ : *ขอให้จำแนกรายละเอียดรายการงบประมาณ ตามประเภทงบประมาณ

รายการค่าใช้จ่าย	รายละเอียด (ตัวคูณ)	งบประมาณ (บาท)
การจัดจ้างทำเว็บไซต์รวบรวมข้อมูลอาชญากรรมประเภทแชร์บ้านออมเงิน ช่องทางการแจ้งเบาะแส ช่องทางการร้องเรียน ช่องทางการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		100,000
การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเว็บไซต์		20,000
จัดอบรม/กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการใน 6 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 1 ครั้ง		1,200,000
จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับบ้านออมเงิน เพื่ออัปเดตขึ้นบนหน้าเว็บไซต์เดือนละ 1 คลิป รวมจำนวน 9 คลิป		180,000
ค่าใช้จ่ายในการติดตามและประเมินผลโครงการ		20,000
รวมทั้งสิ้น		<u>1,520,000</u>

หมายเหตุ : งบประมาณการค่าใช้จ่าย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลผลิต

1.1 มีเว็บไซต์ในการให้ความรู้ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลรูปแบบอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน รวมทั้งมีช่องทางสำหรับประชาชนในการสืบค้นข้อมูลของผู้กระทำความผิด หรือธุรกิจที่ควรเฝ้าระวัง ช่องทางการแจ้งเบาะแส และการรับเรื่องราวร้องเรียน

1.2 ตัวแทนนิสิต นักศึกษา จำนวน 900 คน ได้รับความรู้จากการเข้าอบรมเกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน

1.3 มีศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข ที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน ครอบคลุมทุกจังหวัด

2. ผลลัพธ์

2.1 ประชาชนสามารถตระหนักรู้เท่าทันอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน

2.2 อาชญากรมีความเกรงกลัวที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.3 สถิติคดีอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน มีจำนวนลดลง ทั้งในส่วนของจำนวนคดี จำนวนผู้เสียหาย และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละคดี

3. ผลสัมฤทธิ์

3.1 มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐ (ศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข) และภาคประชาชน ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมประเภทแชร์บ้านออมเงิน ทำให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.2 การจัดทำเว็บไซต์เป็นการสร้างช่องทางเผยแพร่ความรู้ที่ครอบคลุมทุกรูปแบบปัญหาอาชญากรรม ประเภทแชร์บ้านออมเงิน มีการแจ้งข้อมูลเตือนภัย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด อีกทั้งเป็นช่องทางการแจ้งเบาะแสและร้องเรียนพฤติกรรมอาชญากรรมประเภทแชร์บ้านออมเงิน รวมถึงเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อรู้เท่าทันอาชญากรรมประเภทดังกล่าว จึงลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 เป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรมประเภทแชร์บ้านออมเงิน สามารถให้คำปรึกษาประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

การติดตามและประเมินผล

1. การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์
2. การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข
3. สถิติอาชญากรรมประเภทแชร์บ้านออมเงินมีแนวโน้มลดลง

ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ : ศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข กระทรวงยุติธรรม

ชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ : กลุ่มที่ 4 ปารีชาติ Crime Prevention รุ่นที่ 4

ภาคผนวก ข.

แผนภาพ One Concept Paper

การป้องกันปัญหาอาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจ กรณีแชร์บ้านออมเงิน

7

ลักษณะ บ้านออมเงิน

1. เป็น แร็ปดิวซ์ เหมือนเดิม เพิ่มแค่ระดับความถี่ของโพสต์ (Social Media)
2. สัญญาว่าจะขายตลอดแทนและรวมตัวกันกว่าการออมเงินในรูปแบบปกติ
3. ไม่แสดงรายละเอียดของกำไรไปลงทุนที่ชัดเจน เพราะในความเป็นจริงแล้วกำไรของสมาชิกไม่พอจ่ายเป็นผลตอบแทนให้แก่สมาชิก
4. พยายามหลอกลวง และให้เงินเพิ่มเมื่อชักชวนผู้อื่นเข้ามาลงทุนได้
5. เริ่มชวนให้ลงทุนจำนวนมากโดยไม่มีเกรงกลัวถึงความเสียหาย
6. หลวงหลบซ่อน ถอดหนีให้รวดเร็วทันใจ
7. ใช้โฆษณาชวนเชื่อ สร้างความน่าเชื่อถือด้วยการกล่าวอ้างว่ามีเจตเจตเงินลงทุน

ใครคือ "เหยื่อ"

บุคคล, ไร้ออกผลกำไร, ชักชวนให้ลงทุน, ไร้การติดตาม, ไร้การตรวจสอบ, ไร้การติดตาม, ไร้การติดตาม, ไร้การติดตาม

แผนประวัตรกรรมของแชร์บ้าน

สาเหตุของการตกเป็นเหยื่อ

1. ไม่รู้ความหมายของเงินปันผลหรือดอกเบี้ย
2. ความน่าเชื่อถือในแชร์บ้านถูกโจมตีโดยสื่อมวลชน
3. ถูกชักชวนจากบุคคลที่ไว้ใจได้

บ้านออมเงิน เข้าใจถึงความผิดปกติ

- ความผิดปกติที่เห็นการออกเงินปันผล
- อัตราดอกเบี้ยสูง
- ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการปันผล
- ผิดกติกา

แผนการดำเนินโครงการ

ตุลาคม 2564 - ธันวาคม 2564	จัดทำเว็บไซต์, ให้ความรู้และรวมตัวกันกว่าการออมเงินในรูปแบบปกติ
ตุลาคม 2564 - ธันวาคม 2564	ชักชวน/ล่อลวง/ชักชวนให้ลงทุนโดยไม่มีการติดตาม, ไร้การติดตาม, ไร้การติดตาม
ธันวาคม 2564	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
มกราคม 2565	ประชาสัมพันธ์โครงการและเชิญชวนให้ลงทุน
กุมภาพันธ์ 2565 - กรกฎาคม 2565	จัดอบรม/สัมมนา/เชิญชวนให้ลงทุนโดยไม่มีการติดตาม, ไร้การติดตาม, ไร้การติดตาม
กุมภาพันธ์ 2565 - กรกฎาคม 2565	ประเมินผลและปรับปรุงโครงการ
สิงหาคม 2565 - กันยายน 2565	ติดตามและประเมินผลโครงการ

จะป้องกันอาชญากรรมกรณีบ้านออมเงินอย่างไร

ภายใต้แนวคิดก่อนนำเงินมาลงทุนต้องดู 8 ด้านที่มีประสิทธิภาพ

- ด้านที่ 1: การป้องกันอาชญากรรมโดยทางเทคโนโลยี
- ด้านที่ 2: การป้องกันอาชญากรรมโดยทางกฎหมาย
- ด้านที่ 3: การป้องกันอาชญากรรมโดยทางสังคม
- ด้านที่ 4: การป้องกันอาชญากรรมโดยทางจิตวิทยา
- ด้านที่ 5: การป้องกันอาชญากรรมโดยทางศาสนา
- ด้านที่ 6: การพัฒนาและส่งเสริมสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค

โครงการ

66 เปอร์เซ็นต์ ชั่วคราวลงทุน 99

งบประมาณ 1,520,000 บาท

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ชำระข้อมูลในทางกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูล
- 2) เพื่อตรวจสอบข้อมูลก่อนการลงทุน
- 3) เพื่อป้องกันอาชญากรรมโดยทางเทคโนโลยี
- 4) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลผลิต	ผลลัพธ์
<ol style="list-style-type: none"> 1) มีเว็บไซต์ในการให้ข้อมูล 2) มีงานวิจัยเกี่ยวกับ 3) มีการพัฒนาและส่งเสริมสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับ 2) ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับ 3) ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับ
ผลสัมฤทธิ์	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีการพัฒนาและส่งเสริมสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค 2) มีการพัฒนาและส่งเสริมสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค

ภาคผนวก ค.

รายชื่อสมาชิก

กลุ่มปารีชาติ Crime Prevention รุ่นที่ 4

รายชื่อสมาชิก กลุ่มปารีชาติ ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 4 ซึ่งจัดโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 12 พฤษภาคม 2564 ประกอบด้วยสมาชิก รวมจำนวน 9 ราย ดังนี้

(1) นางสาวจันทร์จิรา สังข์พิชัย	พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ
กรมคุมประพฤติ
(2) นายจุลภักดิ์วัฒน์ ศรีสุวรรณ	อุปนายก
สมาคมศูนย์ข่าวเยาวชนไทย
(3) นางสาวปวีณา จันทร์เอียด	นิติกรชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(4) นางสาวพนินทร โกมลเสน	เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
(5) นายพสกร โกวรธนะกุล	นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
(6) นายรัฐวิษณุ อนันตวิทยานนท์	เลขานุการศาลแพ่งตลิ่งชัน
สำนักงานศาลยุติธรรม
(7) นายสถาพร ธีร์โชติสกุล	เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ
(8) นางสาวสุกัญญา แสงทองล้วน	นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการ
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
(9) พันตำรวจตรี เสกสิน สีมาพลกุล	อาจารย์ (สบ2) คณะตำรวจศาสตร์
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ